

GONDOLATOK, EGY JÓ HELYRE KERÜLT SZOBORRÓL

Elképesztő belegendolni abba, hogy néhány élettelen anyagból miként lesz egy térben és időben magának helyet követelő, lélegző alkotás. Magát a folyamatot akár magától érthetőnek is vehetnénk. Álmódozz, tervezz, valóítsd meg... Voltaképpen minden adott. Van agyag, vannak mintázószerszámok. És hát ott az öntőde hátul a kertben. Sarokcsiszológép, hegesztőtrafó és cizellőműhely. Ilyen egyszerű. Talán csak az más, hogy most nem más szobrásznak öntjük fémbe az alkotását, hanem a saját, első köztéri munkánkat fogjuk az ötleteléstől az avatásig kivitelezni.

Minden szobrász valahol belül arról álmodozik, hogy egyszer majd lesz egy vagy több köztéri szobra. Bújja a neten a pályázatokat, és latolgat, hogy melyiken is kellene elindulnia. Persze mindegyiken kellene, hisz a megméretetés komoly jellem- és gondolkodásformáló dolog. Főként, ha kellő alapossággal készül rá, és miután kiszűrik nem hőzöng, hanem végiggondolja a lektori kritikát, tanul, változik és érik. Eddig négy pályázaton indultunk. Kettőről lemaradtunk, kényszerű költözés és új otthonkeresés miatt. Úgy gondoltuk, hogy amin indultunk, arra komolyan készültünk, igyekeztünk nem szokványos munkákat beadni. De látszott, hogy még nincs gyakorlatunk a szoborpályázatok terén. Első munkánk kiszűrése miatt csak álltunk és néztünk... Nem értettük... Hát nem látták meg benne AZT? Nem értették? Miért? Gondolom, minden kiesett szobrász illetően gondolkozik. Csak nemrég, a Wass-szobor lektorálásán kaptuk meg a rég áhított választ., amire már mi is rájöttünk. Jó, hogy nem nyertünk, mert nem is volt érdemes azt az általunk, és a zsűri által továbbra is értékes ötletet „elpuffogatni” oda és akkor... Tanultunk. A második pályázat megint meglődítette a képzeletünket. Tudta is, mert kiváló információs anyagot kaptunk a kiirótól. Megfogott egy mondat az anyagban, elindult a gondolat. Nem rossz irányban, csak hát kissé laposak voltunk. Fekvé 30 m2-es mélydombormű

egy fákkal körülvett parkban??? Nna erre nem gondoltunk. Pedig ott volt előttünk a feladat. Amikor bementünk leadni a makettet és megláttuk a többi szobrász, építész pályamunkáját, már tudtuk, hogy nekünk lőttek. Körbementünk a teremben, és ott volt a győztes munka az egyik asztalon. Legalábbis úgy láttuk, hogy annak KELL lennie a megvalósításra ajánlott pályaműnek. Zseniális volt. És persze az is nyert. És mi is nyertünk. Tapasztalatot. Váltottunk.

A harmadik pályázat nem ment egyszerűen. Addigra már tudtuk, a mi munkánkat választotta ki a zsűri a Wass szoborpályázaton. De itt, érdekes módon belementünk egy kissé erőltetett játékba. Ha figyeltünk volna a Wass-szobor lektori véleményezésére, ha TUDTUNK volna a sorok között olvasni, akkor nem ilyen munkával pályáztunk volna Szegeden. Mindjárt kettővel, — a kiírás megengedte — hozzáteszem; egyedülként, hisz a többi szobrász csak egy pályamunkát adott be. Nem figyeltünk, és nem is nyertünk. Érdekes volt látni a sok kis makettet, ahogy rogyasztották az asztalokat. Hát nem ugrott ki közülük a miénk, az biztos... Csak egy. És az is nyert. Hozzáteszem, szerintünk is megérdemelten. Az valahogy olyan „szobrászi” volt... Hogy megértünk volna? Azt, hogy az ember miként kezd neki egy pályázat szobrának, most már látjuk, mindig máshogy. A Wass-szobor is érdekesen indult. Adva volt egy olyan személy, aki igencsak megosztja a közvéleményt. Ráadásul nem is tudtam róla sokat. Anna családja annál többet; sok könyve sorjázott a polcokon. Hát elolvastam négyet-ötöt és kialakult egy kép bennem. Jó kép. Örültem neki, és elégedett voltam ezzel a képpel. Az adott volt, hogy ketten vagyunk, és az is, hogy nem akarunk „egynézeti” szobrot csinálni. Gyerekkorom óta zavart, hogy a legtöbb szobor voltaképpen hátat fordít nekem... Előlről az igen, de hátulról? Persze tudom, hogy nem oldható meg, és nem is kell mindig megoldani azt, hogy egy adott szobor

minden nézetből érdekes legyen. De könyörgöm, Michelangelo miért mintázott akkor a Dávid szobrára olyan izmokat, amik nem is léteznek az emberi testben? Mert körplasztikát akart, amit ha elkezdünk körbejárni, akkor mindig előbukkan rajta egy olyan részlet, ami az érdeklődésünket felkeltve továbbvisz, míg végül visszatérünk a „főnézetre”. Vagyis; az unalmas testrészleteket megtöltötte információval. Vagy vegyük a járda kontra úttest problémát. Mert szerintem komoly probléma. Az autósok huss, elhajtanak, és mit látnak? Egy hátat...Vagy a gyalogosoknak kell bemászniuk a gyepre, ha ugyan felkeltette az érdeklődésüket egy gránithasáb és egy bronzváll. Valahogy közelebb kellene hozni a köztéri szobrokat azokhoz, akiknek állították. Nem *play-art*-ra vagy interaktivitásra gondoltunk, hanem csak arra, hogy kicsit több érdeklődést váltson ki egy utcán, parkban vagy épületben álló nagypasztika, mint eddig, tisztelet a kivételnek! És persze, ne fordítson hátat senkinek! Így ki is osztottuk egymás között a feladatokat. Anna mintázza a portrét, és én a domborművet. A posztamens alakja és a negatív fülkék, amibe a bronzok kerülnek, gyorsan kialakult. Mindenképpen szerettünk volna aszimmetriát, de úgy, hogy ha megnézzük felülről, akkor mégiscsak van egy kemény szimmetriája. Az olyan „rendezett” képet mutat nem?

A zöld kő is adott volt, lévén az író és az erdő kapcsolata. A bronz is szebben mutat patinazöld háttér előtt.

Az íróról fellelhető fotók alapján kialakult egy elképzelés. Talán ilyen korából, amit a portrékn mutat, nem is volt előttünk fotó. Azért volt jó, hogy ismertük a könyvein keresztül, mert így voltaképp egy saját Wass-kép alakult ki bennünk. Ez hasznos volt, mert csak így sikerülhetett egy idős, megfáradt, de meg nem tört portrét mintázni. Olyat, ami kifejezi számunkra mindazt, amit beleláttunk a könyvein keresztül a személyiségébe...

Poós László

Impresszum:

Vásárhelyi LÁTÓHATÁR • Helyismereti - Irodalmi - Művészeti folyóirat. 2010/2.szám.

Kiadja: Hód-Biotech Kft. Hód Kiadó, HDK 6800 Hódmezővásárhely, Andrásy út 1. IV/41. **Felelős kiadó:** Fuchsz Máté ügyvezető • **Szerkesztőség:** Vásárhelyi Látóhatár Szerkesztősége 6800 Hódmezővásárhely, Andrásy út 1. IV/41. **E-mail:** benak.katalin@diplomakiado.hu. **Telefon:** + 36 20 280 2529. • **Főszerkesztő:** Benák Katalin. Helyismereti szerkesztő: Borus Gábor. Irodalmi szerkesztő: Simon Ferenc. Művészeti vezető: Hézső Ferenc. A szerkesztőség további tagjai: dr. Szabó Pál, Fülöpne Rákos Éva, Kovács István. Nyelvi lektorok: Petróczi Sándorné és dr. Lázárné Megyeri Zita. • **Nyomda:** Norma Nyomdász Kft., Hódmezővásárhely. • **Megjelenik:** negyedévente. • **Megrendelhető:** Vásárhelyi Látóhatár Szerkesztősége 6800 Hódmezővásárhely, Andrásy út 1. IV/41. E-mail: benak.katalin@diplomakiado.hu. • Minden jog fenntartva. ©Vásárhelyi Látóhatár. • HU ISSN 2061-8182 • Kéziratot nem őrünk meg és nem küldünk vissza. Az írások tartalmáért a szerző vállal felelősséget, melytől a folyóirat elhatárolódik. • Adatvédelmi nyilatkozatunk megtekinthető a www.diplomakiado.hu oldalon.